

Avondmaalsdienst 23 februari 2025 - Verkondiging

Wij van Zuid - de Regenboog

Schriftlezing Lucas 16:19-31

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus

Het is zo'n eenvoudig liedje: 'Als je geen liefde hebt voor elkaar, leef je buiten Gods gloria.' Tegelijk is dit de diepe ernst in de gelijkenis die Jezus vertelt. Je kunt jezelf buiten Gods gloria plaatsen. We weten wat ons te doen staat. En toch doen we het niet. En we proberen het ook nog God in de schoenen te schuiven dat we liever weggijken van het leed wat op onze weg komt. Alsof God er niet alles aan gedaan heeft om ons op het spoor van zijn liefde te zetten. Met het verhaal wat Jezus hier vertelt, haalt Hij alles uit de kast om zijn gehoor - toen en nu - tot inzicht te brengen. Het is een verhaal van twee werelden en een kloof. Terwijl er maar één aarde is.

Twee mensen:

* een rijke man, hij krijgt geen naam. Wel horen we dat hij niets anders te doen heeft dan uitbundig feesten in mooie kostbare kleren.

* en de bedelaar Lazarus, hij heeft wel een naam, als enige in alle gelijkenissen van Jezus.

De naam Lazarus is een verbastering van Eliëzer - zo heette de knecht van Abraham - en het betekent "God helpt." Zou Lazarus wel eens gedacht hebben: "God helpt," maar wanneer dan? Of is hij één van die talloze arme mensen in de wereld voor wie vertrouwen op God alles is in hun povere bestaan? Lazarus ligt voor de poort van de rijke, hij zit onder de zweren. Hij hoopt op de kruimels van de tafel, meer niet. Maar het enige wat hij krijgt zijn de honden - onreine dieren in het jodendom - die zijn wonden likken.

Lazaruspoortje in Gouda

Dan komt de dag van de dood. Lazarus sterft en wordt door de engelen gedragen om aan Abrahams hart - in Abrahams schoot - te rusten. Als een vader een kind erkent in die cultuur legt hij hem in zijn schoot. Van de moederschoot naar de vaderschoot. Lazarus is een kind van het volk van God, een zoon van Abraham. Hij leeft nu in Gods gloria. Ook de rijke sterft. Hij wordt begraven en vindt zichzelf terug in hevige kwellingen in het dodenrijk, buiten Gods gloria.

Dan gebeurt er iets cruciaals: de rijke slaat zijn ogen op en ziet. Nu pas ziet de rijke. In de verte ziet hij Abraham met Lazarus.

De rijke roept Abraham aan: Vader Abraham, heb medelijden met mij! - eleison - Hoe vaak zou Lazarus die kreet 'heb medelijden!' hebben geroepen op de stoep van de rijke? Nu is het de rijke die om medelijden roept, maar hij blijft tegelijk ook die man die gewend is commando's uit te delen: 'Laat Lazarus naar me toe komen, een druppeltje water op mijn tong - meer durft hij blijkbaar niet te vragen.' Blijkbaar kent de rijke de naam van die bedelaar op zijn stoep terwijl hij hem altijd genegeerd had. Heeft hij dan nooit beseft dat die naam Lazarus "God helpt" een beroep deed op hem? God helpt, maar Gods hulp gaat vaak door mensenhanden. Maar de rijke had daar niet aan mee gedaan. In zijn wereld woonden geen bedelaars. Hij zag ze niet.

Abraham antwoordt de rijke: "Kind..." Blijkbaar is niet alles verloren, nog steeds is de rijke kind van Abraham, maar wel een kind dat nu achteraan staat in de rij. "Kind, je hebt je deel gehad." En: "er ligt nu een onoverbrugbare kloof tussen jullie en ons." Ooit woonden ze in dezelfde wereld en was er maar een flinterdunne grens tussen het bestaan van de rijke en dat van Lazarus. Een poort was de grens. Een poort kan je opendoen, daar kun je doorheen. De rijke kon zo bij Lazarus komen. Maar hij zag hem niet. En nu is hij te laat. Er is een kloof, een onoverbrugbare kloof en je kunt niet van de ene kant naar de andere kant. Het kan niet meer bij elkaar komen. De rijke staat buiten Gods gloria.

De rijke beseft dat het voor hemzelf te laat is, maar mijn broers, vijf broers. Opnieuw uit hij een commando over de rug van Lazarus: 'Laat hem teruggaan om mijn broers te waarschuwen!'

Abraham vindt dat niet nodig: "Die broers van jou hebben toch Mozes en de profeten, laat ze naar hen luisteren." Ze weten toch dat God zegt: Heb mij lief boven alles en je naaste als jezelf. Ze kennen toch al de Thora waarin God zijn mensen laat zien dat ze bij elkaar horen, aan elkaar gegeven zijn en voor elkaar moeten zorgen. 'Ja maar als er nu iemand uit de dood naar ze toe zal komen dan zullen ze tot inkeer komen!' Maar Abraham zegt: 'Als ze niet naar Mozes en de profeten luisteren zullen ze zich ook niet laten overtuigen als er iemand uit de dood opstaat.' Over wie gaat dat eigenlijk...? Wijst Jezus hier ook vooruit naar zijn eigen dood en opstanding?

Nu wij weer. Wij leven vandaag in die ene wereld van God. En we weten toch wat ons te doen staat? Heeft God er niet alles aan gedaan om ons te bewegen tot zijn liefde?

Wij hebben Thora en de profeten, we hebben Tien Woorden die richting geven aan ons leven. We hebben de verhalen van Abraham en Mozes, van God die bevrijdt uit slavernij en ballingschap. 'Uw woord is als een lamp, een helder licht,' zongen we uit Psalm 119.

En wij hebben het evangelie. Wij hebben Jezus leren kennen. En Jezus zegt niet iets anders dan Mozes en de profeten. Ook bij Hem draait het om recht, om vrede, om liefde. Geen flauw vaag verhaal maar concreet kiezen voor wie het nodig heeft. Jezus heeft zijn leven gegeven voor die liefde. Wij hebben in Hem zelfs iemand die uit de dood is opgestaan. De belofte dat goedheid sterker dan slechtheid is, dat uiteindelijk niet het kwaad en de dood overwint, maar het leven. Wat hebben we nog meer nodig om God te dienen boven alles en je naaste als jezelf?

Op onze stoep ligt Lazarus. Hij roept om medelijden. Wat maakt het voor ons zo moeilijk om in te gaan op zijn roep? We hebben allerlei theorieën over hoe je mensen wel of niet helpt en over hoe het allemaal zo gekomen is en dat het niet onze verantwoordelijkheid is. En dat kan allemaal best zo zijn maar dat neemt niet weg dat we iets kunnen doen. Of we zijn gewoon bang. Durf je een mens in nood echt aan te kijken en hem of haar te vragen wat nodig is? Of ben je bang dat je zelf wordt meegezogen in de ellende? Of dat het je het boven het hoofd gaat groeien? Of dat je toch niks kan betekenen ... Misschien moet je maar beginnen met een eerste stap en vertrouwen dat je - met anderen - wel een weg zult vinden niet om alles op te lossen, maar wel om die ander niet alleen te laten.

Mij helpt het om het niet te groot te maken. We hoeven niet de hele wereld te redden. Het gaat over die ene Lazarus die bij wijze van spreken bij jou op de stoep ligt. Wie is jouw Lazarus?

Karl Barth (groot theoloog vorige eeuw) verwoordt het zo: 'Lazarus is voor jou altijd diegene in jouw leven die bij jou hoort of die je tegenkomt die in een bepaald opzicht de hulp van God nodig heeft waarin jij al door God geholpen bent. Altijd de mens die juist dat mist wat jij hebt. Altijd die medemens die zich wil voeden met de kruimels die van jouw tafel vallen, de mens ten opzichte van wie jij in zekere zin een rijke bent.'

Voor mij komt Lazarus zo dichterbij. Misschien eens even stil worden. Wie zie jij? Wie zie jij vandaag in dit bestaan? Wie is jouw Lazarus? Gun je hem of haar iets van de rijkdom die van jouw tafel valt?

We gaan straks de Maaltijd van de Heer vieren. Als rijke mensen, toch? Maar aan die Tafel van de HEER telt rijk of arm zijn niet. We houden allemaal onze handen op voor de liefde van God in Christus. Laten we dat besef meenemen de wereld in, die ene wereld van God en met open ogen in het leven staan. Leven in Gods gloria.

Amen.